

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Tento projekt je financován z ESF (<http://www.esfcr.cz/>) prostřednictvím OP VVV (<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy-1/op-vvv>).

Výzva č. 02_17_047 pro Místní akční plány rozvoje vzdělávání II

REVIZE SWOT-3 ANALÝZ

říjen 2019

MAP II pro SO ORP Děčín

Číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0008611

V Ústí nad Labem, dne 14. 10. 2019

.....
Hana Blažková
Hlavní manažerka a koordinátorka projektu

MAS Labské skály, z.s. ve spolupráci se Statutárním městem Děčín

SWOT-3 ANALÝZA popisuje danou problematiku ze čtyř úhlů pohledu. Jedná se o základní metodu strategické analýzy využívanou právě pro integraci zjištěných poznatků. Specifikem SWOT-3 je nutnost obsahovat minimálně tři body jednotlivých částí provedené analýzy ve vztahu k danému tématu, tj. 3 silné stránky, 3 slabé stránky, 3 příležitosti a 3 ohrožení:

- S (Strengths) – Silné stránky, jako stávající přednosti, výhody, na čem lze stavět;
- W (Weakness) – Slabé stránky, jako stávající nedostatky, slabiny, co by mohlo být lépe;
- O (Opportunities) – Příležitosti, možnosti pro další budoucí rozvoj;
- T (Threats) – Hrozby, jako stávající i budoucí ohrožení rozvoje.

Pro tvorbu SWOT analýzy byla využita data z analytické části dokumentu MAP, výsledky dotazníkového šetření MŠMT a informace získané z jednání s aktéry vzdělávání v SO ORP Děčín. V první fázi revize SWOT-3 analýz byly prvotně revidovány staré analýzy z předchozího projektu „Místní akční plán rozvoje vzdělávání pro SO ORP Děčín“, na základě povinnosti, které ukládají Postupy MAP II, byly vytvořeny nové SWOT-3 analýzy pro povinná témata:

- Podpora čtenářské gramotnosti a rozvoj potenciálu každého žáka,
- Podpora matematické gramotnosti a rozvoj potenciálu každého žáka,
- Podpora rozvoje kvalitního inkluzivního vzdělávání.

Pro zpracování těchto témat byla využita rovněž data a poznatky z předchozího projektu „Místní akční plán rozvoje vzdělávání pro SO ORP Děčín“, především z dotazníkového šetření MŠMT (realizace 24. 11. 2015 – 30. 1. 2016). Tuto prvotní verzi poté upravovaly jednotlivé PS na základě aktuálních podkladů s doplněním popisu příčin a návrhů nápravných kroků. Cílem popisu příčin problémů (Slabé stránky a Ohrožení) bylo najít hlavní důvody, které zapříčinily jejich vznik. Na základě určených příčin pak PS specifikovaly návrhy možných nápravných kroků. Na 20. jednání realizačního týmu dne 27. 9. 2019 byly SWOT-3 analýzy doplněny konfrontačními maticemi (viz dokument – „Konfrontační matice SWOT-3 analýz“). Na základě tohoto doplnění bylo stanovené pořadí formulací silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb, dále byl výstup matic interpretován formou doporučujícího komentáře pod jednotlivé SWOT-3 analýzy.

Tato analýza slouží pro aktualizaci hlavních problémů k řešení a následně k aktualizaci návrhu priorit a cílů k jednotlivým prioritám do SR MAP. Návrhy možných nápravných kroků je vhodné propojit s aktivitami ve SR MAP a následně s konkrétními aktivitami v akčním plánu.

Pozn.: v následujících tabulkách SWOT-3 analýzy se uvádí pojem „škola“, rozumí se jím škola a školská zařízení

1. Moderní, kvalitní a dostupné základní vzdělávání s ohledem na potřeby každého žáka

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktivní vedení škol 2. Vhodné pokrytí území školami a jejich dostupnost 3. Dostačující kapacita zařízení	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nedostatečné zajištění učeben pro klíčové kompetence 2. Negativní přístup k inkluzivnímu vzdělávání ve společnosti 3. Nekompletní bezbariérovost objektů
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> 1. Podpoření aktivit v rámci projektů MAP 2. Nové a aktuální metody uplatňující se ve vzdělávacím procesu 2. Spolupráce se středními školami	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nedostatek finančních prostředků 2. Přílišná časová vytíženost vedení školy 3. Nezáměr / rozpor s rodiči žáků

Identifikace příčin, specifikace nápravných kroků:

- 1) Mnoho škol a školských zařízení není bezbariérových:** je to způsobeno nedostatkem finančních prostředků jednotlivých zřizovatelů (bezbariérovost je finančně náročná). V rámci inkluze jsou do škol začleňováni žáci se SVP, proto je potřeba co nejrychleji řešit požadavky jednotlivých škol na bezbariérovost (provést stavební úpravy). Zajistit finanční prostředky z IROP.
- 2) Nedostatečné zajištění učeben pro klíčové kompetence:** je potřeba provést další modernizaci vnitřního vybavení, nákup pomůcek pro výuku a provést stavební úpravy, které by směřovaly k rozvoji klíčových kompetencí žáků (komunikace v cizích jazycích, technické obory, přírodní vědy, schopnosti práce s digitálními technologiemi). Zajistit finanční prostředky z IROP.
- 3) Negativní přístup k inkluzivnímu vzdělávání ve společnosti:** stát i školy musí lépe komunikovat s rodiči toto ožehavé téma. Ze strany státu musí dojít k úpravě v rozsahu inkluze (v opačném případě dojde k systematické likvidaci základního školství, zvláště v severních Čechách).

Doporučení plynoucí z konfrontačních matic:

Vhodnou strategií je využití především aktivního vedení škol v území, podporovat ho v rámci projektu MAP vybranými aktivitami (semináře na podporu inkluzivního vzdělávání pro pedagogy i rodiče, poskytování informací o dotačních titulech, podpora spolupráce se středními školami...). Cílem je využití příležitostí, eliminace výše uvedených slabých stránek a hrozeb.

2. Infrastruktura, rekonstrukce, údržba

Silné stránky	Slabé stránky
1. Konektivita škol 2. Část objektů již prošla rekonstrukcí 2. Spolupráce vedení školy a zřizovatelů	1. Dlouhodobé podfinancování školní infrastruktury 2. Horší stav některých objektů 2. Ekologická neúspornost starých budov 3. Některé školy nemají již dostatečné prostory pro růst nových učeben atd.
Příležitosti	Hrozby
1. Využití vhodných dotačních titulů 2. Předávání kontaktů na vhodné, prověřené a kvalitní firmy/řemeslníky 3. Sdílení vhodných prostorů 4. Rozšíření možností neformálního vzdělávání (např. v oblasti EVVO) 5. Modernizace objektů pro potřeby moderního vzdělávání	1. Nedostatek finančních prostředků, přílišná finanční náročnost opatření 2. Změna záměru zřizovatele s danou budovou 2. Nekvalitní zpracování firmou 3. Nedostatek personálního obsazení pro rozvoj infrastruktury školy (projekt. manažeři)

Identifikace příčin, specifikace nápravných kroků:

- 1) Horší stav školských objektů (ekologická neúspornost, nedostatečná kapacita):** finanční náročnost opatření řešit za pomoci IROP.
- 2) Dlouhodobé podfinancování školní infrastruktury:** zřizovatelé škol a školských zařízení musí co nejefektivněji využívat všechny prostředky získané v rámci rozpočtového určení daní. Je potřeba aktivněji vyhledávat dotační tituly, které pomohou snížit náročnost investic zřizovatele.
- 3) Příklady dobré praxe:** vytvoření databáze ověřených firem, které dokáží dobře připravit projektové žádosti + databáze ověřených firem/řemeslníků (odvádí kvalitní práci za přiměřené finanční prostředky).

Doporučení plynoucí z konfrontačních matic:

Nejsilnější stránkou této oblasti je stávající konektivita škol, rovněž je pozitivní, že v území jsou postupně realizovány rekonstrukce školních objektů a dobrá je spolupráce mezi vedením škol a zřizovateli. Vzhledem k finanční náročnosti stavebních opatření je vhodné využít možností dotačních titulů pro zmírnění většiny slabých stránek v této oblasti. Příležitostí je i vytipování vhodných prostorů ke sdílení.

3. Kvalitní a moderní předškolní vzdělávání s ohledem na dostupnost a inkluzi

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozvoj matematické pregramotnosti v MŠ 2. Bezproblémový přechod dětí z MŠ na ZŠ 2. Stablní zázemí 2. Rozšiřování nabídky předškolního vzdělávání a pozvolná modernizace	<ol style="list-style-type: none"> 1. Není bezbariérovost 2. Velké počty dětí ve třídách 3. Slabá spolupráce s odborníky v tématu klíčových kompetencí 3. Zastaralé a někdy již nevyhovující vybavení
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> 1. Meziškolní spolupráce 1. Možnost zapojení rodičů, komunitní přístup 2. Využívání přírodního prostoru v běžném vzdělávání	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nedostatek finančních prostředků 2. Nedostatek specializovaných personálních kapacit 3. Nezáměr ze strany rodičů a dětí

Identifikace příčin, specifikace nápravných kroků:

- 1) **Zastaralé a někdy již nevyhovující vybavení:** nedostatek dotačních prostředků a prostředků na spolufinancování projektů MAS.
- 2) **Slabá spolupráce s odborníky v tématu klíčových kompetencí:** nedostatek finančních prostředků pro personální zajištění výuky, nedostatek lidských zdrojů v oblasti vzdělávání, nedostatek stabilní finanční podpory programů pro rozvoj jednotlivých gramotností.
- 3) **Nezáměr ze strany rodičů a dětí:** nárůst počtu sociálně slabých a nepřízpůsobivých obyvatel v našem regionu.

Doporučení plynoucí z konfrontačních matic:

Pro rozvoj kvalitního a moderního předškolního vzdělávání je vhodné navázat na stávající rozvoj matematické pregramotnosti v MŠ, více zapojit rodiče, využít komunitního přístupu a meziškolní spolupráce. V rámci těchto opatření není očekávána velká finanční náročnost.

4. Zájmové a neformální vzdělávání

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> Nabídka zájmového a neformálního vzdělávání Vhodné doplňování vzdělávání Již zaběhlé aktivity v oblasti klíčových kompetencí	<ol style="list-style-type: none"> Nezájem dětí ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí (finanční náročnost) Materiální náročnost provozu Zastaralé pomůcky Nedostatek prostor pro rozvoj Koncentrace poskytovatelů v centrech regionu
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> Rozšíření a tvorba odloučených pracovišť Spolupráce s dalšími aktéry vzdělávání Inovativní metody výuky Rozšíření možností vzdělávání v oblasti EVVO	<ol style="list-style-type: none"> Nezájem o zájmové a neformální vzdělávání Nedostatek finančních prostředků Nedostatečné zázemí pro rozvoj

Identifikace příčin, specifikace nápravných kroků:

- 1) Nedostatek finančních prostředků:** nízká finanční podpora výuky mimo prostory školy, nedoceněná dobrovolná práce. Nedostatek financí na pořizování nových technologií a zajištění jejich smysluplného využití.
- 2) Nezájem o zájmové a neformální vzdělávání:** zájmové vzdělávání není prioritou školy, klíčovou roli v tomto sehrávají rodiče (je potřeba vyvolat zájem rodičů o neformální vzdělávání).
- 3) Nedostatečné zázemí pro rozvoj:** je potřeba vytvářet podnětné prostředí.

Doporučení plynoucí z konfrontačních matic:

Zájmové a neformální vzdělávání má v ORP Děčín poměrně silné postavení, nicméně nejsilnější hrozbou budoucího rozvoje je možný nezájem o tento typ vzdělávání a nedostatek finančních prostředků. Vhodnou strategií rozvoje zájmového a neformálního vzdělávání je spolupráce s dalšími aktéry vzdělávání vedoucí k rozšíření a tvorbě odloučených pracovišť, využívání inovativních metod vzdělávání a zacílení vzdělávání do více oblastí.

5. Spolupráce, síťování a sdílení

Silné stránky	Slabé stránky
1. Již probíhající spolupráce v území 2. Poloha regionu – existence příhraniční spolupráce 3. Navázaná spolupráce v projektech v minulosti	1. Nedostatečné zapojení aktérů vzdělávání do procesu vzdělávání (cílová skupina rodiče dětí a žáků) 2. Absence zaštitění spolupráce shora 3. Spolupráce pouze mezi blízkými pracovišti
Příležitosti	Hrozby
1. Spolupráce mezi venkovskými a městskými školami 2. Posílení a podpora společných aktivit 3. Sdílení zkušeností a dobré praxe 3. Sdílení vybavení a materiálu	1. Nedostatečná motivace a nezájem subjektů o spolupráci 1. Zbytečná přetíženost aktérů vzdělávání a legislativní bariéry, zahlcenost území 1. Změny ve školství zvyšující napětí mezi cílovými skupinami

Identifikace příčin, specifikace nápravných kroků:

- 1) Nedostatečné zapojení aktérů vzdělávání do procesu vzdělávání (cílová skupina rodiče dětí a žáků):** odliv mladých a vzdělaných obyvatel do bohatších regionů, nárůst počtu sociálně slabých a nepřízpůsobivých obyvatel, komunikace s rodiči - nedocenená priorita základního vzdělávání.
- 2) Zbytečná přetíženost aktérů vzdělávání a legislativní bariéry, zahlcenost území:** vysoká administrativní zátěž a nestabilní systém legislativních změn.
- 3) Změny ve školství zvyšující napětí mezi cílovými skupinami:** je potřeba lépe komunikovat (šíření informovanosti o inkluzivním vzdělávání a práci asistenta pedagoga, škola jako nositel spolehlivých informací tváří v tvář poplašným mediálním zprávám).

Doporučení plynoucí z konfrontačních matic:

Spolupráce v území mezi aktéry vzdělávání v jisté míře již probíhá, nabízí se tedy možnosti na ni navázat a rozšířit, jelikož v současnosti mezi sebou spolupracují spíše blízká pracoviště. Vzhledem k definovaným hrozbám je vhodnou strategií posílení a podpora společných aktivit, např. ze strany projektu MAP.

Povinné téma: Podpora čtenářské pregramotnosti a rozvoj potenciálu každého žáka – MŠ

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> 1. Školní vzdělávací programy (rozvoj čtenářské pregramotnosti a řečových aktivit). 2. Existence a využívání knihoven v území. 3. Fungující akce pro děti na podporu čtenářské pregramotnosti a zvýšení motivace ke čtenářství (např. výstavy dětských knih, knižních ilustrací, malování děje pohádkových příběhů, hry na postavy z kin apod.). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Financování. 2. Nedostatečná informovanost a zapojení rodičů v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti (např. představení služeb školy, knihovny, kroužků a aktivit). 2. Nedostupnost a zastaralost ICT pro rozvoj. 2. Velké počty dětí ve třídách, nemožnost individuálního přístupu. 3. Nedostatečná komunikace mezi pedagogy a ostatními školami, sdílení dobré praxe v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti.
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> 1. Využití zapojení se do projektů Šablony II. 2. Spolupráce s rodiči (komunitní škola, čtenářská odpoledne, divadlo...). 3. Rozšíření technického a materiálního zabezpečení v oblasti čtenářské pregramotnosti. 4. Rozvoj čtenářské pregramotnosti a řečových aktivit. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji pregramotností, nedostatečný počet pomůcek apod.). 1. Nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj příslušné gramotnosti. 2. Nezáměrem ze strany rodičů a dětí.

Identifikace příčin, specifikace nápravných kroků:

Jednou z důležitých příčin mnoha problémů jsou právě velké počty dětí v jednotlivých třídách v souvislosti se způsobem financování škol. Chybí systémové nastavení financování pro aktualizaci materiálů a pomůcek, nízká míra spolupráce mezi školou a zřizovatelem. Chybí logopedická péče, projevuje se složitá spolupráce s rodiči.

Návrhy řešení:

Dlouho očekávaná reforma financování, motivace pedagogů k vlastnímu rozvoji (návštěvy jiných MŠ a ZŠ, čerpání inspirace, pozitivní energie), DVPP. Rozvoj spolupráce s knihovnou a realizace aktivit typu autorského čtení a prohlídek knihoven. Možnost využití vedle školní knihovny i veřejné knihovny, besed s autory, exkurzí, lekcí knihovnické gramotnosti – nabídka ze strany knihovny. Doporučení - zmapovat potenciál, který mohou nabídnout místní učitelé češtiny (případně i jiných aprobací) pro rozvoj čtenářských strategií, ale i dalších metod. Snažit se síťovat postupně aktivní pedagogy a vytvořit lokální propojené skupiny a ty následně propojovat s ostatními komunitami. Připravit dny čtenářské gramotnosti (osvědčení lektori, místní zkušenosti učitelé, praktické workshopy...). Přizvat i místní komunitu umělců a spisovatelů, jak využít digitální technologie. Prostor pro knihovníky a jejich práci s informacemi. Rozšiřovat pohled na tuto oblast a využívat otevřených úloh z mezinárodních šetření. Mapovat příklady ostatních zemí, jak přistupují ke gramotnosti a jak rozvíjí tuto gramotnost jejich vzdělávací systém a čím nám mohou být inspirativní.

Doporučení plynoucí z konfrontačních matic:

Za nejprínosnější opatření pro rozvoj čtenářské pregramotnosti a řečových aktivit v MŠ lze považovat zapojení škol do projektů Šablony II, sdílení příkladů dobré praxe a rozšíření spolupráce s rodiči pro snížení většiny hrozeb a slabých stránek.

Povinné téma: Podpora čtenářské gramotnosti a rozvoj potenciálu každého žáka – ZŠ

Silné stránky	Slabé stránky
<p>1. Existence a využívání knihovny (školní, místní).</p> <p>1. Školní vzdělávací programy (rozvoj čtenářské gramotnosti a řečových aktivit).</p> <p>2. Podpora základních znalostí a dovedností, základní práce s textem (od prostého porozumění textu k vyhledávání titulů v knihovně podle potřeb žáků).</p> <p>3. Olympiády, soutěže, dram. výchova, školní časopisy.</p>	<p>1. Absence samostatného pracovníka pro rozvoj příslušných kompetencí.</p> <p>1. Informovanost a spolupráce s rodiči v oblasti rozvoje čtenářství s rodiči (prezentace služeb školní / obecní knihovny, existence čtenářských kroužků, aktivit v oblasti čtení, čtenářského klubu – např. projektové dny, dny otevřených dveří, vánoční trhy apod.).</p> <p>2. Chybí zázemí a příslušenství pro specializované kroužky v oblasti čtenářské gramotnosti.</p> <p>2. Slabší podpora individuálních prací s žáky s mimořádným zájmem o literaturu, tvůrčí psaní atp.</p>
Příležitosti	Hrozby
<p>1. Šablony II.</p> <p>2. Podpora vyššího stupně komplexního čtenářství (od chápání kontextu, vyvozování a formulace závěrů z textu, porovnávání zdrojů apod.).</p> <p>3. Divadelní a dramatické kroužky nebo projekty se zapojením rodičů, společné projekty škol.</p> <p>4. Mimovýukové akce pro žáky na podporu čtenářské gramotnosti a zvýšení motivace (např. Projektové dny, realizace autorských čtení).</p>	<p>1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.).</p> <p>2. Nezáměr ze strany žáků a rodičů o čtenářskou gramotnost.</p> <p>3. Přetechnizování společnosti – přílišná závislost dětí v oblasti ICT.</p>

Identifikace příčin:

Podobně jako v MŠ jsou příčinou mnoha problémů právě velké počty dětí v jednotlivých třídách v souvislosti se způsobem financování škol. Chybí systémové nastavení financování pro aktualizaci materiálů a pomůcek, nízká míra spolupráce mezi školou a zřizovatelem. ČG není rozvíjena v dalších předmětech a jsou využívány jednodušší metody ve výuce oproti složitějším s větším potenciálem rozvoje.

Návrhy řešení:

Dlouho očekávaná reforma financování, motivace pedagogů k vlastnímu rozvoji (návštěvy jiných MŠ a ZŠ, čerpání inspirace, pozitivní energie), DVPP. Rozvoj spolupráce s knihovnou a realizace aktivit typu autorského čtení a prohlídek knihoven, možnost využití vedle školní knihovny i veřejné knihovny, besed s autory, exkurzí, lekcí knihovnické gramotnosti – nabídka ze strany knihovny. Doporučení - zmapovat potenciál, který mohou nabídnout místní učitelé češtiny (případně i jiných aprobací) pro rozvoj čtenářských strategií, ale i dalších metod. Snažit se síťovat postupně aktivní pedagogy a vytvořit lokální propojené skupiny a ty následně propojovat s ostatními komunitami. Připravit dny čtenářské gramotnosti (osvědčení lektori, místní zkušení učitelé, praktické workshopy...). Přizvat i místní komunitu umělců a spisovatelů, jak využít digitální technologie... Prostor pro knihovníky a jejich práci s informacemi. Rozšiřovat pohled na tuto oblast a využívat otevřených úloh z mezinárodních šetření.

Mapovat příklady ostatních zemí, jak rozvíjí tuto gramotnost jejich vzdělávací systém a čím mohou být inspirativní.

Doporučení plynoucí z konfrontačních matic:

Jako v případě mateřských škol v tématu rozvoje této gramotnosti lze považovat za nejpřínosnější realizaci projektů Šablon II. Vhodnou strategií je navázání na stávající spolupráci škol s knihovnami, případně využít existenci knihoven a knihovniček, kterými disponuje většina škol. Dále lze využít příklady dobré praxe při rozvoji čtenářské gramotnosti (např. výstupy projektu PPUČ) a podporovat atraktivnější aktivity na rozvoj čtenářské gramotnosti.

Povinné téma: Podpora matematické pregramotnosti a rozvoj potenciálu každého žáka – MŠ

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> Školní vzdělávací programy (jsou stanoveny konkrétní cíle). Přístup pedagogů k rozvíjení znalostí v oblasti matematické pregramotnosti a jejich využití ve výchově. Dostupné kvalitní didaktické materiály – avšak nejsou finance. 	<ol style="list-style-type: none"> Velké počty dětí ve třídách ve větších MŠ, nemožnost individuálního přístupu. Individuální aktivity s dětmi s mimořádným zájmem o počítání nebo logiku. Využívání interaktivních metod a pomůcek v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti.
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> Rozšíření technického a materiálního zázemí pro rozvoj matematické pregramotnosti. Spolupráce se ZŠ. Příležitosti ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti příslušné pregramotnosti Využití prvků alternativních a inovativních směrů v edukačním procesu (např. Montessori škola, Waldorfská škola). Informovanost a zapojení rodičů v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti 	<ol style="list-style-type: none"> Přístup pedagogů k rozvíjení znalostí v oblasti matematické pregramotnosti a jejich využití ve výchově. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji pregramotnosti, nedostatečný počet pomůcek apod.). Nezájem ze strany rodičů a dětí. Nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti příslušné pregramotnosti.

Identifikace příčin:

Častou příčinou výše zmíněných problémů jsou velké počty dětí ve třídách, zvýšená náročnost na individuální přístup a přípravu učitelů. Rovněž se projevují obavy pedagogů ze zvládnutí diferenciací a využívání interaktivních metod, pedagogové nemají příliš možností se seznamovat s interaktivními pomůckami, být motivováni a čerpat inspiraci. Někdy je příčinou rovněž nezájem měnit zažitá postupy, nezájem se dále vzdělávat, inovovat své aktivity, zamýšlet se nad jejich smyslem, promýšlet různé metody práce, ale i nedostatek kvalitních příležitostí ke vzdělávání. Projevuje se absence systémového nastavení financování nákupu pomůcek pro MŠ a nízká priorita zřizovatele s pomocí vybavit MŠ. V rámci spolupráce s rodiči se ukazuje časová vytíženost rodičů, děti nemají podporu rodičů při různých akcích.

Návrhy řešení:

Situaci by u mnoha problémových oblastí mohla změnit reforma financování. V rámci škol je vhodné zvyšovat motivaci učitelů k vlastnímu rozvoji (motivační pohovory s pedagogy, návštěvy jiných MŠ, čerpání inspirace, pozitivní energie), realizace kvalitních DVPP a sdílení dobré praxe. Vstupovat do projektů OP VVV. V rámci práce s rodičem vhodným způsobem zvýšit komunikaci a vysvětlení důležitosti podpory dítěte.

Pozn. PS - priority: zapojovat se do projektů OP VVV, sdílení dobré praxe, zvýšení motivace učitelů/lů chtít něco dělat jinak, vytvářet kvalitně vybavené matematické koutky pracující na základě bádání.

Doporučení plynoucí z konfrontačních matic:

Vzhledem k uvedeným slabým stránkám je vhodné postupně rozšiřovat materiálně technické zázemí v MŠ a rozvíjet spolupráci se ZŠ v této oblasti, využívat DVPP zaměřené na metody vzdělávání, spolupracovat s rodiči.

Povinné téma: Podpora matematické gramotnosti a rozvoj potenciálu každého žáka – ZŠ

Silné stránky	Slabé stránky
<p>1. Tvorba tematické databáze příkladů (např. kuchyňské recepty, finanční gramotnost, zdravá výživa, technické výpočty, výpočty s přírodní tematikou apod.).</p> <p>2. Podpora matematického myšlení u žáků ve školách (příklady k řešení a pochopení každodenních situací, situací spojených s budoucí profesí nebo k objasnění přírodních zákonů atp.).</p> <p>2. Školní vzdělávací programy (rozvoj matematické gramotnosti).</p>	<p>1. Absence samostatného pracovníka pro rozvoj příslušných kompetencí.</p> <p>1. Nedostatečné materiální a technické zabezpečení v oblasti rozvoje matematické gramotnosti zejména u menších škol.</p> <p>2. Malý počet nebo neexistence pravidelných kroužků/doučování/mimoškolních aktivit v oblasti matematické gramotnosti (např. Kroužek zábavné logiky apod.) pro nadané děti.</p>
Příležitosti	Hrozby
<p>1. Spolupráce a sdílení zkušeností mezi jednotlivými pedagogy a školami (společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.).</p> <p>2. Další vzdělávání pedagogů v oblasti matematické gramotnosti a využití nových poznatků ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.).</p> <p>2. Využití prvků alternativních a inovativních směrů v edukačním procesu (např. Montessori škola, Waldorfská škola)</p> <p>3. Mimovýukové akce pro žáky na podporu matematické gramotnosti a zvýšení motivace (např. Projektové dny apod.).</p>	<p>1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.).</p> <p>2. Nezájem ze strany žáků a rodičů.</p> <p>3. Přetechnizování společnosti – přílišná závislost dětí v oblasti ICT.</p>

Identifikace příčin:

Slabší podpora nadaných žáků vyplývá z velkého počtu dětí ve třídách a zhoršených možností individuálního přístupu. V rámci problémových oblastí personálního charakteru, vybavenosti, materiálního a technického vybavení je příčinou nedostatek financí. Příčinou nezájmu rodičů podobně jako v MŠ je mimo jiné jejich časová vytíženost.

Návrhy řešení:

Řešením většiny výše zmíněných oblastí je realizace projektů zjednodušeného vykazování – Šablon I a II. V rámci absencí pracovníků pro rozvoj příslušných kompetencí je navrhováno vytvoření metodického sdružení, které by zaštiťovalo území, ale zároveň propojovalo i matematiky z jiných regionů. Vhodné je navázat na sdílení dobré praxe a inspirace od zkušených učitelů a mentorů. V rámci spolupráce s rodiči je možné pouze zvýšit komunikaci s rodiči, realizovat osvětu a zlepšovat PR. Ohrožení rozvoje gramotností a kompetencí přetechnizováním společnosti a přílišnou závislostí dětí v oblasti ICT je možné mírnit předkládáním možností využití technologií k smysluplným účelům a reálného využití i v jiných předmětech jako běžné součásti dnešního života. Pozn. PS - priority: zapojovat se do projektů OP VVV, sdílení dobré praxe, zvýšení motivace učitelek/lů chtít něco dělat jinak, rozvíjet matematickou gramotnost napříč předměty.

Doporučení plynoucí z konfrontačních matic:

V rámci podpory matematické gramotnosti v ZŠ se cíleně zaměřit na rozvoj spolupráce a sdílení zkušeností mezi pedagogy a školami (společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami...), na DVPP, na spolupráci s rodiči, nabízí se rovněž využití tematické databáze příkladů, viz výše.

Povinné téma: Podpora rozvoje kvalitního inkluzivního vzdělávání – MŠ

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bezproblémový přechod většiny dětí z MŠ na základní školy. 2. MŠ kladou důraz nejen na osobní rozvoj dítěte, ale i začleňování do společnosti (odbourávání bariér, sounáležitosti s ostatními). 3. Rozvoj spolupráce mezi dětmi, vztahy mezi sebou, vztah ke všemu živému, vztah k životnímu prostředí, vztah k místu, kde žijí. 4. Vybavenost MŠ. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nedokonalá diagnostická podpora školských poradenských zařízení (PPP, SPC) a dlouhé čekací lhůty nerespektující harmonogram přijímání dětí do MŠ. 1. Personální zajištění specializovaných pedagogů (speciální pedagog, logoped...). 2. Nedostatek odborného personálu a financí pro výuku dětí se SVP. 2. Problémový přechod dětí ohrožených sociálním vyloučením na základní školy. 3. Velké počty dětí ve třídách, nemožnost individuálního přístupu. 4. Malá komunikace (nekomunikace) v předávání dobré praxe. 4. Malá komunikace mezi ZŠ a MŠ ve spádové oblasti.
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> 1. Spolupráce ZŠ a MŠ ve spádové oblasti. 2. Spolupráce pedagogů z různých škol, různých úrovní (společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.). 3. Možnosti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, vzájemné učení, jejich podpora. 3. Vnitřní flexibilita vzdělávání ve školách (přizpůsobení v souladu s potřebami dětí, pro využití maximálních možností vzdělávaného dítěte). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nedostatečná podpora státu. 1. Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, pedagogických i nepedagogických pracovníků). 2. Rodiče nevnímají a někdy nepřikládají důležitost povinnému předškolnímu vzdělávání. 3. Nedostatečná (nesrozumitelná) kampaň/osvěta v oblasti inkluze/společného vzdělávání pro většinovou veřejnost, pro rodiče, pro rodiče dětí se speciálními vzdělávacími potřebami apod.

Identifikace příčin:

Na základě dotazníkových šetření rovných příležitostí mezi školami ORP Děčín lze konstatovat, že není rozdíl mezi školami v kvalitě vzdělávání. Hlavní problémy v nastavení rovných příležitostí jednoznačně vyplývají z nerovnoměrného rozložení dětí pocházejících z rodin se ztíženými životními podmínkami, s odlišnými kulturními podmínkami a nízkým socioekonomickým statusem, děti se zdravotním znevýhodněním (nižší intelekt v důsledku nepodnětného prostředí).

Návrhy řešení:

- 1) Velké počty ve třídách by mohla vyřešit novela vyhlášky - jiné financování škol.
- 2) Nedostatek odborného personálu je potřeba řešit již při přípravě studentů na SŠ a VŠ. Vhodné by bylo výuku zaměřit prakticky, využít poslední celé 1-2 roky studia na přímou praxi ve školách. Budoucí učitel by získal patřičné kompetence a zároveň by se vyřešila otázka nedostatku personálu. 60 hodin kurzu pro asistenty pedagoga je málo.
- 3) Je nutné, aby byly MŠ podpořeny státem – kvalitní školení, vymahatelnost povinností zákonných zástupců, důslednost při povinné docházce v posledním ročníku, vzdělávací výstupy obdobným systémem jako ZŠ. V ORP Děčín program Maxík.

- 4) Sociální práce s rodinami. Někteří zákonní zástupci nejsou kompetentní naplňovat základní funkce rodiny. Finanční i sociální negramotnost. Významnou podporu a pomoc poskytují nyní terénní pracovníci Indiga, Cinky atd. Ale služba je jen z projektu, zůstává otázka jak dál pokračovat, z čeho financovat.

Doporučení plynoucí z konfrontačních matic:

V rámci rozvoje kvalitního inkluzivního vzdělávání je vhodné využít výše uvedených silných stránek MŠ, především v rámci osobního rozvoje dítěte, začleňování dětí do společnosti, bezproblémový přechod většiny dětí na ZŠ apod. Nabízí se zintenzivnit spolupráci se ZŠ a spolupráci mezi pedagogy z různých škol a různých úrovní a realizace DVPP a větší spolupráce s rodiči.

Povinné téma: Podpora rozvoje kvalitního inkluzivního vzdělávání – ZŠ

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> ZŠ si uvědomují potřeby dětí, rodičů i pedagogů, dovedou vzájemně komunikovat a budují příjemnou atmosféru ve škole. Nabídka DVPP v oblasti. Spolupráce vyučujících při naplňování vzdělávacích potřeb žáků (např. společnými poradami týkajícími se vzdělávání žáků apod.). 	<ol style="list-style-type: none"> Přílišná administrativní zátěž i neznalost nových metod výuky souvisejících s implementací inkluze dle novelizovaného § 16 školského zákona. Dlouhé čekací lhůty v PPP, vysokoprahová pro rodiny se ztíženými životními podmínkami (zákoný zástupce nechce s dítětem do PPP dojít - nezáleží na PPP, ale na úsilí/zájmu zákonného zástupce). Fluktuace mezi asistenty pedagoga (maturita + kurz -> snadné získání certifikátu). Nesystémové zavádění dílčích kroků inkluzivního vzdělávání (vč. možností financování) bez ucelené koncepce ze strany MŠMT. Chybí metodické vedení ZŠ z MŠMT, kraje, NÚV. Některé školy nejsou bezbariérové (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy). Špatná/nedostatečná spolupráce/nechuť spolupráce pedagoga a asistentů pedagoga.
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> Vytváření systému podpory pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Podpora pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na ZŠ. Specifické programy pro žáky se SVP. 	<ol style="list-style-type: none"> Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů (např. asistentů pedagoga, na pedagogické i nepedagogické pracovníky). Technická nemožnost bezbariérových úprav školy. Nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné žáky (např. výstavy, exkurze, kroužky apod.).

Identifikace příčin:

Na základě dotazníkového šetření rovných příležitostí mezi školami ORP Děčín byly zjištěny rozdíly v některých oblastech – absence omluvená a neomluvená, odchod žáků na víceletá gymnázia, nákladovost vzdělání a volnočasových aktivit, předčasný odchod ze škol v důsledku ukončení povinné docházky, dostupnost stravování, testování žáků ČŠI, počet výchovných opatření, počet odmítnutí nových žáků, počet žáků s PO.

Lze konstatovat, že není rozdíl mezi školami v kvalitě vzdělávání. Z každé školy odcházejí na střední školy s maturitou žáci, kteří úspěšně složili přijímací zkoušky. Většina škol absolvovala testování žáků ČŠI. Dále není výrazný rozdíl mezi školami v nabídce volnočasových aktivit a v nákladovosti ve vzdělávání. Vyšší náklady mají soukromé školy. Rovnoměrně jsou také na školách rozmístěni žáci se SVP, kterým jsou poskytována podpůrná opatření z důvodu zdravotního postižení. Většina škol neodmítla žádného žáka ke vzdělávání, výjimkou jsou školy, které tak učinily z důvodu naplněné kapacity školy.

Hlavní problémy v nastavení rovných příležitostí jednoznačně vyplývají z nerovnoměrného rozložení žáků pocházejících z rodin se ztíženými životními podmínkami, s odlišnými kulturními podmínkami a nízkým socioekonomickým statusem, žáci se zdravotním znevýhodněním (nižší intelekt v důsledku nepodnětného prostředí). Jsou školy, které mají minimální nebo nulový počet žáků s PO z výše zmíněných důvodů. V těchto školách je minimum kázeňských opatření, minimum neomluvené absence, minimum žáků předčasně ukončujících školu v nižším ročníku, ale převaha žáků odcházejících na maturitní obory. Naopak školy s větším množstvím takových žáků (školy se žáky z vyloučených lokalit) mají výsledky nejhorší.

Z výsledků kategorie odchodu žáků na víceletá gymnázia vidíme, že z některých škol odchází více žáků, z některých žádní. Nedomníváme se, že tyto výsledky mají význam pro řešení otázky rovných příležitostí. Můžeme odhadovat 2 jevy. Zákonní zástupci nepovažují ZŠ za dostačující v poskytování kvalitního vzdělání a volí raději gymnázium nebo naopak považují ZŠ za kvalitní a své děti na gymnázia neposílají. Nebo je na vybrané škole větší koncentrace žáků s vynikajícími studijními výsledky a je pro školu prestiž, že má tolik úspěšných žáků odcházejících na gymnázium. V kategorii výchovných opatření je jednoznačné, že nejvyšší počet je ve škole, která se již specializuje na žáky s problémy s chováním.

Návrhy řešení:

- 1) Motivovat učitele a budoucí učitele lepším finančním ohodnocením. Práce ve vyloučených lokalitách je mnohem náročnější na psychiku učitelů a asistentů, na přípravu učitelů, jsou více administrativně vytíženi, častěji řeší kázeňské přestupky, ve svém volnu se účastní jednání a připravují podklady pro další organizace (PPP, SPC, Policie, OSPOD, SVP, zdravotnická zařízení, terénní pracovníky).
- 2) Změna vzdělávání studentů pedagogických škol. Na úrovni středních i vysokých škol. Příprava středoškolského personálu - 60 hodin kurzu je málo. Teoretická příprava na VŠ by se měla změnit, zvýšit povinnou praxi, nejlépe min. 1 celý rok. Nedostavuje se očekávané uspokojení z dobře vykonané práce. Konflikty a nechuť mezi učiteli a asistenty může být důsledkem stresu, jiného očekávání, nezkušenosti (dříve pozice asistenta běžná nebyla), nevyjasněnosti kompetencí.
- 3) Podpora státu. Nepodporovat trh s byty, trh s chudobou. Důsledkem je segregace. Inkluze je splynutí s většinou. Ve vyloučených lokalitách hrozí podřízení intaktní menšiny problematické většině. Zároveň regulovat štedrý sociální systém. Vymahatelnost povinností x právo na vzdělání. Rodiny nemají zájem o vzdělání, zákonní zástupci jsou vzorem pro své děti. Jejich přístup a chování jsou přenositelné na děti. Nutná sociální práce s rodinou, ideálně psychoterapeutické práce s problémovými rodinami. Zlepšit status, postavení učitele.
- 4) Je nutné přestat experimentovat a neustále měnit legislativu. Osvědčené věci nerušit. Např. změna podmínek pro přijímání žáků do přípravných tříd. A opětovné vrácení se k původní verzi.

Doporučení plynoucí z konfrontačních matic:

Je pozitivní, že nejsilnější silnou stránkou této oblasti v ZŠ je, že školy jsou schopny identifikovat potřeby dětí, rodičů i pedagogů, že s těmito cílovými skupinami dokáží komunikovat a pracovat. Nabízí se příležitost vytvoření systému podpory pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, využít nabídky DVPP v oblasti inkluze a podporovat inkluzivní principy vzdělávání na ZŠ.